

Telegraful

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea»

(Of.)

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză

Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor

un șir petit 6 Lei pentru odată, publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Sfințirea Schitului dela Păltiniș și inaugurarea Sanatorului

În seria de frumoase lucrări, pornite de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae în scop de a ridica din ruine, vechi altare ardelenesti și a construi și a le întregi cu altele nouă, în locul celor stricate de vitregia vremurilor și a oamenilor, ni s'a dat acum să vedem înălțarea Schitului dela Păltiniș și a unui sanator menit îndeosebi preoțimii noastre ortodoxe române.

Sfântul locaș, construit în culmile datătoare de liniște și de viață sănătoasă ale munților pe locul dobândit prin reforma agrară și cuprinzând o modestă biserică și un potrivit adăpost pentru preoți și alți credincioși suferinzi, este semnul evlaviei jertfelnice a celor ce l-au înălțat, în scop să răspândească mângăere și regenerare sufletească și corporală.

Ideea construirii noului așezământ a fost pusă în lucrare în urma sprijinului dat de răposatul ministru Constantinescu și de alți d-ni miniștri.

Drum serpentin duce până la Schitul, situat în împărăția brazilor, ear cevaș mai jos se resfață, alintat de razele soarelui, sanatorul, cu o mică fântână săritoare și cu două terase, împrejmuit de brădet, la 2 km. mai jos de vilele Societății carpatine.

Are 21 camere, apaduct, electrică, teracote și întreg confortul trebuincios. Două căprioare cu un pui de mistreț stau alături, într'un țarc, mintoase și liniștite.

Căminul și Schitul Păltinișului răsar astăzi, pline de farmec și religiozitate, ca semne luminoase înfăptuite de cei statornici în credință.

În ziua de Luni, 6 August 1928, la sărbătoarea Schimbării la față, s'a făcut sfințirea noului Schit și inaugurarea sanatorului.

Un pelerinaj impunător s'a desfășurat cu această ocazie. Popor din împrejurimi, în frunte cu preoți și prapori, cărturari din depărtate părți ale țării, s'au în-

fățișat la marele praznic dela Păltiniș.

Actul sfințirii îl săvârșește I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, înconjurat de preoțime.

Cântările cucernice sânt executate cu măiestrie de corul mixt al catedralei, condus de pâr.-profesor T. Popovici.

Splendoarea serbării se mărește prin înalta asistență a A. S. Regale Principelui Regent Nicolae, însoțit de dl ministru Stelian Popescu și întâmpinat la soșirea Sa în gara din Sibiu, în numele I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, de I. P. C. Sa părintele arhimandrit vicar Vasile și directorul E. Todoran al școlii normale «A. Șaguna».

Mai iau parte ca oaspeți d-nii ministrul Instrucțiunii Dr. C. Angelescu, Ministrul agriculturii C. Argetoianu și Ministrul comunicațiilor C. Dimitriu, fostul prim-ministru general Artur Văitoianu cu d-na, general inspector Cihoski, general Daschivici, dir. general al inv. normal primar Ghițescu, prefectul județului N. Regman, consilierii arhiepiscopiei, preoți, învățători, primari ș. a.

După sfârșirea slujbei religioase, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae rostește cuvântarea următoare:

Alteță Regală,
Domnilor Miniștri,
Domnilor Generali,
Stimate Doamne,
Stimați Domni,
Iubiții mei fiil sufletești,

Cu sfială iau cuvântul aici în mijlocul naturii, de teamă să nu tulbur, prin cuvintele mele, solemnă, dar în același timp atât de elocventă ei tăcere.

Li cer totuși îngăduința pentru ca în ziua solemnității de astăzi să i fac mărturisirea că, pentru iubirea curată față de frumusețile ei, am așezat aici, pe această coastă a munților noștri, instituțiunea asupra căreia am cerut darul și binecuvântarea Ziditorului a toate.

Iubirea de natură — frumos și înălțător simțământ — pentru mine n'a izvorât dintr'un studiu de specialitate a puterilor și fenomenelor ei, ci e un dar pe care mi l-a coborât în suflet credința religioasă.

Ea, credința, m'a învățat să privesc natura ca pe o făptură a lui Dumnezeu, ca pe o minune a înțelepciunii și atotputinței Creatorului.

În această lumină a credinței privind natura, contactul cu ea, cu minunățiile ei pe cari cu atâta dărnicie le-a risipit Făcătorul pe întinsul scumpei noastre Românii, te răsplătește cu neîntrecute binefaceri pentru sănătatea trupului, pentru veselia și înălțarea sufletului.

În afară de mângăerile credinței, rezultând din contactul cu Divinitatea, cu greu cred să existe simțăminte atât de curate și desinteresate ca acelea pe cari ți-le trezește în suflet contemplația misterelor din marele templu al naturii.

Ea îți cheamă gândurile spre culmi înalte de unde întrezărești Înfinitul și Veșnicia; ea îți purifică simțirea, îți înseninează cugețul, te învață să respectezi legile tirii, îți umple sufletul de armonie și-ți revărsă în inimă simțăminte de veselie și bucurie cari înviorază și înalță.

Traiul în mijlocul frumuseților naturii îi face pe oameni mai buni, îi face să-și deschidă unul altuia inimile, să-și descopere însușirile și să-și înfrățească cugețele.

Și nu-ți poți iubi numai în abstract Țara ta, ci trebuie să-i dai acestei iubiri un cuprins concret, rezultând din cunoașterea frumuseților ei, a câmpiilor ei datătoare de hrană și a munților ei salvatori prin adăpostul pe care în vremuri de bejenie l-au dat neamului nostru veacuri de-a rândul.

Aceste idei și îndemnuri ar trebui propoveduite în școlile de

toate categoriile tineretului nostru; prin scrieri și conferințe intelectualilor noștri, apăsați de multele griji ale vieții zbucumate de astăzi.

Și dacă evadând, măcar din când în când, din cluburile politice, bărbații noștri de stat ar lua contact în mijlocul binecuvântatei armonii a naturii, cred că ne-ar fi dat să vedem sălășluindu-se mai multă armonie și mai românească împrumutată bună voință în raporturile vieții publice.

Aceste gânduri m'au călăuzit când am luat hotărârea să înființez în apropierea centrului mitropoliei noastre ardeleni, în munții aceștia deasupra istoricei comune Rășinari, Schitul «Păltiniș» și căminul preoțesc în legătură cu el.

Am vrut să dau preoților mei, dar și altor intelectuali puțința ca, trecând în pios pelerinaj pe lângă mormântul marelui nostru ierarh Andrei Șaguna, să găsească aici în munte un loc de schimbare la față, la fața sufletului, un cămin de înviorare a puterilor trupesti și sufletești, ca cu fața strălucind de lumina Taborului, să se întoarcă înnoșiți în mijlocul poporului.

În acest scop, deși păstor și eu, peste o turmă cuvântătoare, nu m'am mulțumit să întocmesc numai tradiționalele aranjamente de stână la munte, ci — îndemnat de frumusețile naturii, — m'am străduit să întemeiez o operă de cultură, dând și în acest chip dovada cum biserica noastră înțelege să facă sinteza între acești doi factori: natura și cultura.

Sânt mulțumitor tuturor acelor cari mi-au dat maritimismul lor sprijin, să îndeplinesc această operă.

Cu recunoștință mă gândesc la regretatul bărbat de stat Alexandru Constantinescu, care a dăruit bisericii acest colț de munte și, din pădurea statului, pe un preșcăzut, lemnele necesare pentru construcție. Danii ne-au făcut: dl Alexandru Lapedatu și dl

Vasile Goldiș ca ministru al cultelor; dl Ion Lapedatu ca ministru de finanțe; dl Dr. C. Anghelescu, ministru instrucțiunii; dl Dr. I. Lupaș ca ministru al ocrotirilor sociale; dl Octavian Goga ca ministru de interne; Banca Națională și Banca Românească.

Mă simt dator să exprim caldele mele mulțumiri d-lui arhitect Fritz Buertmes care a făcut planul cu rară pricepere, a condus și supravegheat cu toată inima, până în amănunte, lucrările construcțiunii și aranjamentului instituției noastre.

Nu pot să-mi suprim admirația mea pentru iscusința vrednicului țaran din Rășinari Șerban Cruciat care, împreună cu tovarășii săi, a executat, trainic și artistic, întreg complexul de edificii.

Sunt recunoscător autorităților militare și primăriei orașului Sibiu, pentru concursul binevoitor ce mi l-au dat la instalarea conductei electrice și a conductei de apă.

Spre deplina noastră mulțumire și-au îndeplinit angajamentele Uzina electrică din Sibiu, ca și măestri: Baci, Bedeleanu, Klein, Stanciu și Zeidner.

Silințele noastre ale tuturor au fost răsplătite prin opera bine înfăptuită, dar îndeosebi prin sărbătoarea zilei de astăzi, care ne-a hărăzit ferlicirea și înalta cinste de a asista Alteța Sa Regală Principele-Regent Nicolae la inaugurarea instituției noastre. Rog pe Alteța Voastră Regală să binevolască a primi, deodată cu mulțumirile noastre, expresiunea iubirei și a profundului devotament ce-l avem față de Alteța Voastră Regală, precum și asigurarea că biserica noastră, clerul și poporul ei, stă cu credință neclintită în jurul gloriosului Tron al Țării noastre și a scumpului nostru Rege Mihai I.

Din toată inima mulțumesc și D-lor Miniștri pentru viua bucurie ce ne-au făcut nouă și poporului adunat în număr atât de

frumos de prin satele din vale, participând la această serbare.

Incheindu-mi cuvântul în bucuria acestor stropi de ploaie¹ pe care să o trimită Domnul cât mai bogată și mai rodnică pe însetatele noastre câmpii, Lui, Ziditorului și Bine făcătorului nostru îl închin acest așezământ și-L rog cu smerenie să-l ocrotească de toată reaua întâmplare, binecuvântând intrările și ieșirile celor ce vor sta într'însul.

Făcând să răsună frumoșii noștri munți de tainicul zvon al clopotelor, chemăm ciobanii dela stâni la rugă împreună cu păstorii duhovnicești ai satelor noastre, și 'n această zi, a Schimbării la față, rugăm pe Tatăl cel ceresc să coboare statornic în acest lăcaș lumina Taborului.

Dl Stellan Popescu, ministrul justiției, felicită în numele guvernului pe I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, pentru opera înfăptuită, care relevă pe lângă calitățile de păstor și vindecător de suflete, — altă latură a calităților I. P. S. Sale, aceea de sprijinitor al sănătății poporului românesc. Toată suflarea românească urmărește cu bucurie activitatea I. P. S. Voastre, și vă socotește fruntaș între fruntașii ortodoxiei, înodând firul strălucit al episcopatului de odinioară al neamului nostru. Crucea înfiptă de I. P. S. Voastră în acest vârf de munte, până acum câțiva ani accesibil numai ciobanilor, de doina fluierului căreia răsunau pădurile și văile plângând visul românismului, este menită să atragă sub strălucirea ei pe toți românii înțelegători ai vremurilor în care trăim, să-i contopească sufletește; dorința I. P. S. Voastre de a-i vedea pe toți uniți în gând și în faptă, să se realizeze. Mari au fost greutățile cu care a luptat neamul nostru, dar le-am biruit pe toate, căci am avut credința în dreptatea cauzei noastre,

¹ La sfârșitul cuvântării începuse a ploua mărunț.

și cine crede se mântuește. Biserica ni-a păstrat neamul și credința. Ea contribuie azi la consolidarea statului nostru întemeiat pe adevăr și dreptate. Vitregiei vremurilor noi opunem credința în puterea adevărului, pe care apostolii bisericii, între cari vă numărați și I. P. S. Voastră, ni-o învățați zi de zi, și sântem siguri că vom învinge. Să trăiți I. P. S. Voastră, ca să înfăptuiți încă multe opere menite, ca și aceasta, să fie loc de înălțare sufletească și sănătate trupească!

S'a servit apoi înalților oaspeți o masă de cătră I. P. S. Sa Mitropolit. La șampanie Mitropolitul urează M. S. Regelui Mihai I. viață îndelungată și binecuvântată pentru neam și țară, asigurând tronul și dinastia de omagială supunere, dragoste și credință din partea bisericii. Mulțumește pentru înalta cinste ce i-a făcut, A. S. R. Principelui Regent, prin participarea la această serbare, și imploră binecuvântarea cerului asupra lucrărilor A. S. R. menite să sprijinească binele țării și al neamului.

A. S. Regală, răspunde, într-o curată frază românească; apreciind binefacerile ce vor rezulta după această casă de odihnă, arată influența sănătoasă a bisericii asupra populației și dorește ca prin munca ei să se facă schimbarea la față, adică strălucirea minunată a sufletului nostru românesc.

După masă A. Sa Regală a făcut o vizită la Vilele Societății Carpatine, unde președintele Societății Dr. Kepp, a adresat în românește A. Sale Regale cuvinte de binevenire și mulțumire pentru înalta vizită.

La coborâre și trecerea prin Rășinari, Alteța Sa Regală se oprește la mormântul marelui mitropolit Șaguna, pentru a se închina.

Aici se slujește de cătră preoții comunei parastas în fața întregului popor, ear I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae apreciază în cuvinte de laudă acest preacurcnic gest al Alteței Sale Regale de a îngenunchia în fața mormântului marelui arhiereu.

Alteța Sa Regală a făcut o scurtă vizită colonelului Spiess pentru a vedea micul muzeu al animalelor împușcate de el, apoi a luat masa de seară în vila I. P. S. Sale, invitați fiind dl ministru Stelian Popescu, general Daschievici, prefectul N. Regman cu d-na, arhim.-vicar Vasile și primarul Goritz.

Apoi, A. S. R., condus la gară de autoritățile militare și civile, a părăsit orașul la ora 21.15.

Biserica noastră și cultele minoritare

— Conferință ținută la Universitatea Populară dela Mănăstirea Neamțului —

Cercul de studii social-creștine «Solidaritatea» își continuă cursurile de fiecare vară la Mănăstirea Neamțului, unde în 1 August a. c. și-a dezvoltat conferința, dl N. Russu Ardeleanu tratând despre: Biserica noastră și cultele minoritare.

Arătând ce a însemnat în viața neamului nostru biserica în cursul întregii sale istorii, conferențiarul a scos în evidență faptul că rezistența și triumful nostru, ca popor așezat la răscrucea atâtor drumuri primejdioase, se datoresc numai unității sufletești ce ni-a dat-o credința strămoșească și tăriei izvorâtă din puterea acestei credințe. În deosebire de alte neamuri, ca ungurii, germanii sau anglo-saxonii cari sânt împărțiți în mai multe confesiuni, noi românii am format ca nație o singură biserică și sentimentul credinței noastre s'a grefat atât de adânc pe acela al naționalității noastre, încât veacuri de-a rândul au format un singur și nebiruit instinct de apărare împotriva tuturor grelelor lovituri la care ne-a supus destinul.

Mica sciziune dela 1700, prin care monarhia habsburgică sperase să smulgă din inimile românilor ardeleni sentimentul lor național care-i făcea să privească mereu răsăritul soarelui spre București, a rămas doar ca un act izolat de trădare al

FOIȘOARA

Ruga sf. dela Păltiniș

— La târnosirea din ziua Schimbării la față 1928 —

«Eu mă rog pentru dâșii... Ca toți să fie una»...

Ioan 17, 9, 21.

Pe-o geană de suiș
Din piept de munte-ales,
Pe-un ochi de lumină
Din sân de codru des
Stă schitul: Păltiniș,
Un vis cu farmec rar,
Intruchipat cu drag
De-un mag hrănit cu har
Și duh din alt meleag,
Altar: mărgăritar.

Ca harfe ingerli
S'aprend în el și curg

Cucernici melodii
In umedul amurg
Și 'n zori trandafirli,
Cari ca un cânt de barzi
Cerești, răzbat, prin ulmi,
Prin lagărul de brazi
Din șalele de culmi,
La stâni, ciobani nomazi.

Și 'ngână codrul tot,
Poiană, vale, vânt
Talangă, moș, nepot
Tot, tot, tot: Sfânt, sfânt, sfânt
E Domnul Savaot!...
Și-arhiereu blajin
Cu gândul de făclii,
Cu inimă de crin,
Podoabă printre vii,
Se roagă 'n graiu-i lin:

«Ca negura din munți
Ce 'noată către cer,
Să urce 'n zboruri iuți
Cuvântul meu stingher,
Nădejdea celor mulți,

La Tine, curcubeu
Pururea însetat,
La Tine, Dumnezeu
Pururea închinat
Din tot sufletul meu.

Și urechea Ta ce 'n veci
N'a fost corlită¹ 'n somn
Osârdnic să Ți-o pleci
Cu veghea Ta de Domn
Spre schitul cu poteci,
Spre robu-Ți credincios,
Ce 'nalță 'n cald avânt
Un picur de prinos
Părintelui său Sfânt
Și slavei lui Hristos.

Și-ascultă 'ncet, cu spor
Molitva pentru fii
Ca șoapta de izvor
In nopțile târzii
Cu lună și cu dor
Și de va licări

¹ Adâncită.

Mărgean de rouă 'n ea
Ori de va tresări
Fior de caznă grea:
Silește-a o 'mplini.

Căci strigă ajutor
In toată ziua sa
O țară și-un popor
Scăldat în mila Ta
Cu grijă de odor.
Căci, urlă furtunos
Cu zvon de uragan
Ardealul meu frumos,
Ardealul meu sărman,
Ardealul meu duios.

Și 'n clipa aspră, când
Văzduhu-i crâng de uori,
Și fulgeră tunând
Și cască noi vâltori
Potopul fluturând, —
Eu, blândă sluga Ta,
Străjar de mir străbun,
Smerită ruga mea
In dreapta Ta mi-o pun...

unor conducători nevolnici. Poporul român greco-catolic din Ardeal, inferior numeric față de ortodocșii ardeleni, nici azi nu se simte decât cu numele despărțit de frații lui, prin biserici. Totul a rămas neschimbat în viața lui sufletească. Lovitura austro-catolică a dat greș. În toate marile ocazii români ardeleni, fără deosebire de confesiune, au fost mână în mână pe întrecute un singur val de cucerire a drepturilor și libertăților revendicate mereu și în fine definitiv cucerite. Și dacă la Alba Iulia s'ar fi pus și chestiunea aceasta, revenirea la turmă a — «oilor rătăcite» — unirea cea mare era desăvârșită și sub raport confesional.

Ar trebui să nu-i considerăm români adevărați, pe frații greco-catolici din Ardeal, dacă n'am spera că într-o zi, și nu târziu, ei vor renunța la unirea cu Roma pe care le-a impus-o o stăpânire străină și vitregă la 1700, făcând unirea dorită de cele 12 milioane de români ortodocși, cu biserica națională, de care dușmanii i-au rupt, și schimbând suveranitatea papală internațională, cu păstoria națională a patriarhiei din București. Aceasta va însemna în adevăr unificarea sufletească a tuturor românilor și un pas real de consolidare a țării românești, prin care atâtea grave probleme de viață internă s'ar deslega dela sine.

Sectele baptiste și autonomiste ar dispărea ca prin farmec.

Culte minoritare, care reprezintă azi aproape un sfert din întreaga populație a țării, n'ar mai cuprinde și pe foștii greco-catolici în număr de peste un milion, ear cuvântul de înfrățire al celor doi episcopi uniți rostit la senat, s'ar împlini cu un ceas mai de vreme: «frate la frate să-și dea mâna și într'un sinod comun să purcedem la stabilirea unei singure biserici, temelie a rasei noastre».

Comemorarea unui deceniu. În toamna anului acestuia 1928 sânt zece ani, decând Ardealul și Bucovina s'au alipit pe vecie la patria mamă. Serbări comemorative se pregătesc, de pe acum, pentru zilele de 1 și 2 Decembrie, în cadre mai mari, firește, decât cele obișnuite anuale. Asociațiunea culturală «Astra», care își va ținea adunarea generală la Alba-Iulia în 1 și 2 Decembrie, a cerut, — în vederea

serbării de zece ani dela unirea țărilor, — sprijinul guvernului pentru pregătirea festivităților. Guvernul a încredințat pe dl ministru Al. Lapedatu să ia măsurile necesare așa, că această comemorare să fie o măreață sărbătoare a neamului întreg.

Organele de publicitate ale partidului național-țărănesc iau zilnic poziție tot mai potrivnică în fața pregătirilor guvernului și susțin că festivitățile dela Alba-Iulia au să fie prezidate de acest partid și nu de actualul guvern.

După zece ani

Foștii elevi ai Seminarului Andreian din Sibiu, secția pedagogică, au avut revederea după 10 ani în ziua de 5 August 1928 la Sibiu.

Aceștia au fost ultimii elevi ai erei ungurești tiranizată de hădosul Barabas, și ridicați din bănci pentru a fi trimiși pe diferitele fronturi de luptă. Aproape toți veneau din răsboi pentru a da examene și pentru a se înalța din nou pe front.

În urma acestor împrejurări o parte din elevi au îmbrățișat alte cariere; unii sânt ofițeri în armată, alții notari, preoți, unii au urcat chiar treptele universităților.

Foștii elevi s'au întâlnit în fața Seminarului, au mers în corpore la Mitropolie, unde au asistat la un parastas servit în memoria celor morți în război.

Parastatul a fost oficiat de însuși fostul profesor al foștilor elevi, I. P. C. S. Arhimandritul vicar Dr. Vasile Stan, ajutat de alți cinci preoți.

După amiază foștii elevi s'au fotografiat în grup cu foștii lor profesori, apoi au plecat la Râșinari, unde au depus o coroană pe mormântul Mitropolitului Șaguna.

Seara s'a dat o masă comună la Bulevard. La masă au participat ca foști profesori ai celor ce se vedeau: I. P. C. S. Arhimandritul vicar Vasile, direct. Școlii Normale Dr. E. Todoran, Dr. N. Regman, Timotei Popovici și Candid Popa.

Masa colegială a fost onorată și de dl ministru Anghelescu, care se afla în Sibiu.

Sprânceană Ta de zori
Topește nopți de scrum,
Ear zîmbetu-Ți de flori
Oprește-orcanu 'n drum
Ca fulgii cei ușori.
Adie dar, azi, iar,
Zefir de mîngăieri
Prin țara mea cu dar,
Prin țara mea cu vveri,
Dar țară cu amar...

Cu degetu-Ți de fier
Resfiri oștiri de nori
Prin largi câmpii de cer
Ca turme de miori
În viscole cu ger.
Răsari și azi senin
Prin inimi în talaz,
Și prin Ardealul plin
Cu vifor de necaz
Și stors și ros de chin...

Tu Doamne 'n înălțimi
Îți semeni pe pământ

Comoara de lumini,
Ca earba pe-un mormânt,
Hrănind și crini și spini
Și paserea din rug...
Revarsă Ți în sporiri
Și ploaia de belșug
Al gingașei iubiri...

Ca una să fim toți,
Precum Tu una ești.
Cu Fiu-Ți smuls din morți
Ca să ne hărăzești
Mireazma altei sorți...
Ca 'n sfânt alai senin
Și făr' de mări de uri,
Unți să preaslăvim
C'un codru des de guri:
Mărirea Ta... Amin...

Pr. A. Nanu.

Casă de vânzare

* Sibiu, Strada Z. Bolu Nr. 22 *

Consistorul Mitropoliei ort. române din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș.

Nr. 245/928 M.

Aviz

Autorii de manuale de învățământ pentru studiul religiei ortodoxe române în școlile noastre primare, secundare și de specialitate, se invită să-și înainteze manualele spre cenzurare, în câte două exemplare, la **Secretariatul Consiliului Permanent al Ministerului Instrucțiunii**, în București, pentru aprobare oficială.

Consistorul Mitropoliei Ardealului, etc.

Dela sate

— Corespondență —

În Dumineca din 29 Iulie a. c. s'au întrunit preoții din cercul cultural întâi al tractului Rupeni în parohia Bunești. Poporul, fiind pregătit, i-a așteptat cu mult interes.

La ora 7^{1/2}, se începe serviciul divin. La priceasnă, părintele din Rupeni I. Mișea, urcă amvonul și rostește poporului o predică dintre cele mai reușite. După sfîta liturgie, părintele administrator protop. Ieronim Buzea, din ușa altarului, dă credincioșilor bune povești și scoate în relief activitatea preotului local, Ioan Curta, care în 29 Iulie 1878, înainte cu o jumătate de veac, a fost hirotonit întru preot. Sfîrșind spune că înalt Prea Sfințitul nostru arhiepiscop și mitropolit Nicolae, apreciind după dreptate și vrednicie faptele preotului Ioan Curta, l-a distins cu brâu roșu, care i-l și predă.

Pr. Ioan Curta, profund mișcat, primind darul, mulțamește lui Dumnezeu că i-a ajutat de și-a împlinit datorințele de păstor sufletesc. Mulțamește apoi înalt Prea Sfințitul nostru Arhipăstor care i-a acordat distincțiunea d'a purta brâu roșu. După acestea părintele Curta face pe scurt bilanțul activității în cei 50 de ani ai păstoririi sale. Arată că atunci când intrase ca paroh în Bundorf, poporul era despărțit în uniți și ortodocși, avuse o bisericuță de lemn, afară din sat, pe un delușel, slabă și proptită de toate părțile cum s'a putut. Parohia era datoare 400 florini, pentru un proces cu biserica sașilor.

Într'un an și jumătate preotul a readus pe uniți la vechea biserică și cu toții împreună s'au apucat de pregătiri pentru a clădi o nouă biserică. Au cumpărat curtea, pe care să se înalțe sf. locaș. Se adună materialul în cei 3 ani, 1882—1884. În 1885 se aduce varul dela Cuciulata și în an. 1886—1888 se clădește biserica, ear în 1889, a treia zi de Rusalii, se sfințește. Biserica e mare, frumoasă, lângă drumul țării, în mijlocul comunei.

În anii următori se face lângă școală locuință pentru învățător, și alte încăperi. Pe seama bisericli se construiește o țiglarie, care aduce bun venit și astăzi, se cumpără moșia dela morarul 6^{1/2} jug. clasa I, — moșia este chiar în capul satului, și o folosesc românii.

Vine comasarea. Părintele cere moșie românilor deosebit de sași, și li se dă. După războiul întregirii, părintele face rugare către consiliul comunal să se dea dela comună și bisericii noastre atîta pădure, cîtă are biserica săsească. Rugarea se aprobă. Astăzi biserica ort. română are 248 jug. pădure.

Așa, prin străduințele părintelui Curta, parohia Bundorf, din săracă ce era este acum una din cele mai bine situate parohii din tractul Cohalm-Rupeni...

Unul din cei de față.

Cătră toți scriitorii bisericești

— Apel repetit —

După 4 ani de muncă încordată sânt aproape de a-mi termina operele:

1. *Lexicon Biblic, Bisericesc și Teologic* (cca 15 mii de articoli enciclopedici), în 2 volume,

2. *Galeria scriitorilor bisericești* (cca 2000 autori)

Restul materialului de prelucrat, pentru ambele opere ar fi numai *datele biografice* ale unor scriitori bis. și în special ale celor moderni.

Dacă activitatea literară a acestora o pot găsi prin bibliografii și prin biblioteci, — nu le pot găsi însă datele biografice, relative la viața și la situația lor culturală și misionară. Acestea *trebuie să mi le servească fiecare deosebit*.

Lipsa acestor informații, nu numai că îmi îngreuează situația, dar mă și împiedecă întru terminarea cu succes și întru desăvârșirea acestor opere.

De aceea rog — *acum a 3 a oară* — pe toți m. l. scriitori bisericești să binevoiască, îndată ce vor lua știre de acest apel, a-mi trimite o scurtă *schifă biografică cu date asupra vieții lor* (d. p. când? unde s'au născut? Când? unde și ce au studiat? Calitatea funcțiunii actuale etc.), *precum și asupra activității lor literare, în domeniul teologic, a pastorației și a vieții bisericești* (Ce au scris? Când și unde au publicat? În volum ori prin reviste?)

Insuccesul acestui apel va justifica eventualele lipse și scăderi ce se vor observa, în acest punct, în operele ce le voi termina în curând.

Pr. D. Voniga,
preot-publicist, în Ghirloe
(lângă Timișoara)

INFORMAȚIUNI

Călătoria cu avionul. Începând cu ziua de 2 August 1928 s'a introdus în România călătoria cu avionul. Deocamdată s'au înființat 3 linii: 1. București-Cluj, 2. București-Galați-Chișinău, și 3. București-Iași-Cernăuți. Avionul pleacă dela București spre Cluj la ora 6 dim., sosește la Cluj la 9 și 15 minute dim. Sborurile se fac și pentru persoane, și pentru pachete. Taxele sânt ceva mai mari decât pe căile ferate.

Patriarhul a împlinit 60 ani. I. P. Sfințitul Patriarh Miron, membru în Înalta Regentă, împlinind vârsta de 60 ani, preoții patriarhiei au făcut o rugăciune în biserica patriarhiei. După rugăciune s'a oficiat parastas pentru odihna sufletului părinților I. P. S. Patriarh. Membrii înaltului cler au trecut apoi în palatul patriarhiei, unde au prezentat I. P. S. Sale felicitări.

Cuvântul Scripturii. Un distins militar englez, Newman Craig, fost membru în comisiunea militară interaliată din Austria și Ungaria, a publicat în ultimul număr al revistei din Londra, Național Review, un judicios articol, în care spunând că Ungaria

n'are absolut nici un drept să se plângă de pacea ce i s'a impus, scrie și următoarele: «Istoria arată că ungurii au cucerit teritoriile ce le-au stăpânit prin război, și atunci: care este nedreptatea, când prin război le-au pierdut din nou? Se împlinește numai cuvântul Scripturii: Cine ridică sabla, de sabie va muri». — Vitejii dela Budapesta, cu toate acestea, stăpâniți de ideile din vremea năvălirii popoarelor, se pregătesc și în anul acesta să facă de ziua «Sf. Ștefan» în 20 August, o mare demonstrație irelevantă.

† Teodor Doboș, mare comerciant în Sibiu, a murit în urma unei grele boale în etate de 53 de ani. În răposatul românii sibieni pierd un bărbat de seamă care făcea multă cinste comerțului românesc. A fost înmormântat în 10 August cu deosebită pompă în cimitirul central sibian. Ohinească în pace!

Inscrierile în școlile secundare se fac între 1—3 Septembrie.

Examenul de admitere în cl. I și de bursă între 5—10 Sept.

Examenul de corigență, integrale la stat și examenul particular între 5—15 Sept.

Inscrierile la examenul de bacalaureat a celor vechi până la 5 Sept.

La 16 Sept. conferința pentru stabilirea situației elevilor examinați.

La 17 Sept. înscrierile elevilor cari au trecut examene între 5—15 Sept. în clasele respective sau la examenul de admitere în clasa V sau la examenul de tranziție pentru cl. VIII.

Examenul de tranziție pentru cl. VIII dela 18—21 Sept.

Examenul de admitere în clasa V. dela 18—21 Sept.

Examenul de bacalaureat între 25 Sept.—10 Octombrie.

Inceperea cursurilor la 24 Septembrie.

«Ziua marinei». «Loja Navală Română», instituție de curând înființată sub înaltul patronaj al M. S. Regina Maria și cu concursul AA. LL. RR. Principele Regent Nicolae și Principesa Ileana, organizează la 15 August (Sf. Marie) serbări în toată țara. Fondurile rezultate dela aceste serbări, vor fi întrebuințate pentru mărirea flotei noastre.

Societatea Mărăști va da în Sibiu 2 mari serbări, Sâmbătă și Duminică în 18 și 19 August 1928, în parcul orașului, pentru folosul facerii criptelor dela Mărăști, unde se vor depune osemintele celor 35.000 de eroi căzuți pentru cauza neamului românesc. Având în vedere marele scop, rugăm încurajarea serbării din partea publicului.

Condițiile de admitere în școlile militare pregătitoare de ofițeri activi, pe anul 1928, sânt expuse spre vedere publică la secția militară lângă primăria municipiului Sibiu, Str. Mitropoliei 2, ușa 17 (notar Dr. E. Jekelius) unde se dau lămuririle de talie.

CARTI ȘI REVISTE

Revista Teologică, organ pentru știința și viața bisericească, sub patronajul I. P. S. Sale, arhiepiscop și mitropolit Nicolae. A apărut Nr 5—7. Cuprinsul: Preot A. Păvănescu: Morala sinagogală și morala lui Isus. Arhim. Scriban: În ogorul omiletic. Prof. Dr. Gr. Cristescu: «De 38 de ani»... I. Beleuță: Amintirile unui preot romano-catolic devenit preot ortodox. Gh. Maior: Cronică: Arhiepiscopul Germanos al Tiatirei și Enciclica Papei, «Mortalium animos». Asociația ateștilor. «Cartea de rugăciuni» a bisericii anglicane. Conferința catehetică dela Sibiu. Note și informații. — Redacția și administrația: Sibiu, str. Mitropoliei Nr. 32.

Concurs de licitație

Consiliul parohial ort. român din Pricaz (jud. Hunedoara) dă pe cale de licitație cu oferte închise și verbale edificarea unei noul biserici. Licitațiunea se va ține în 2 Septembrie 1928 ora 2 p. m. în sala școlii primare din loc. Doritorii cari voesc a lua în antrepriză această lucrare, au a se prezenta în decurs de 15 zile dela prima publicare, la oficiul parohial din Pricaz, spre a lua informații despre edificarea ce se va efectua. Planul și preliminarul precum și condițiile se pot vedea în fiecare zi la oficiul parohial.

Pricaz, la 7 August 1928.

Ioan Ardeu,
preș. consil. paroh.

Ioan Voina,
epit. I.

Văzut: Vasile Domșa
protopop

Nr. (121) 1—2

Publicațiune

Postul de Directoare a Internatului școlii Profesionale de fete din Arad se află vacant.

Reflectantele se vor adresa în scris asupra condițiilor: Doamnei Eugenia C. Pop, prezidenta societății Doamnelor din Arad, la com. Conop (jud. Arad) până la 20 Aug. a. c.

(115) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător sau învățătoare la secția română a școlii societății «Petroșani» în Aninoasa, poșta Petroșeni.

Salarul ca la stat, plus locuință iluminată, încălzit gratuit și o indemnizație de alimente dela 800 lei.

Cererile de angajare se vor înainta Direcțiunei minelor, Petroșani, județul Hunedoara.

(114) 3—3

Concurs

La liceul ortodox «Avram Iancu» din Brad sânt vacante 8 burse à 4000 lei. Examenul de burse vor fi între 5—10 Septembrie a. c. Elevii cu media sub 6-50 (calculată fără dexterități) au pierdut bursa.

Direcțiunea liceului.

Nr. 593/928.

(118) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a treia din Streza Cârțoara, protopopiatul ortodox român al Avrighului, se publică concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emoimentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

2. Sesiunea parohială de 5¹/₂ jugăre pământ arabil primit prin legea agrară.

3. Stola uzitată în parohie.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-și substearnă cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, la oficiul protopopesc în Avrigh (poșta Avrigh, județul Sibiu) până la termenul susindicat, având a se prezenta în vreo Duminică sau sărbătoare la biserică, spre a cânta, eventual celebra și face cunoștință cu poporul și poziția locului.

Avrigh, 21 Iulie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrighului, în înțelegere cu consiliul parohial.

Ioan Cădea
protopop.

Nr. 640/928.

(116) 3—3

Concurs

Pentru întregirea nou înființatei parohii de clasa a III-a Lupșa, județul Târnava mare, publicăm concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Retribuțiile sânt cele fasionate coala B.

Reflectanții, îndreptățiți la acest post, sânt poștiți să și trimită cererile provăzute cu documentele necesare, în termen, oficiului protopopesc Olul; să se prezinte și în parohie în vreo Duminică sau sărbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, pentru a cânta, eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul dreptcredincios.

Șercaia, 25 Iulie 1928.

Vasile Stoicanea
protopop.

Nr. 504/1928

(120) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei a doua Guraraului, parohie de cl. I, prot. Săliște, se publică din nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

Salar dela stat conform coalei B. Stola obișnuită în parohie.

Candidații își vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc și se vor prezenta în comună spre a fi cunoscuți de popor.

Săliște la 10 Iulie 1928.

Oficiul prot. ort. rom. Săliște în înțelegere cu consiliul parohial din Guraraului.

Dr. D. Borela
protopop.

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Nr. 12,725/1928

(119) 2—

Convocare

În conformitate cu art. 12 al statului Căminului de ucenici români din Sibiu aprobat de Onor. Minister de Instrucție cu Nr. 29,066/1928 pentru ziua de 2 Septembrie 1928, ora 11 a. m. sunt rugați să se întrunească în localul liceului «Gheorghe Lazăr» din localitate toți comercianții, industriașii și patronii meseriași din Sibiu, pentru ca în conformitate cu acest statut să procedeze:

1. La alegerea a 4 membri în comitetul de conducere al căminului.

2. La alegerea a 2 cenzori.

3. La alegerea a 2 supleanți.

Dacă în ziua de Duminică 2 Septembrie 1928 ora 11 a. m. nu vor fi prezenți jumătate plus unul din numărul celor convocați, alegerea se va face în Duminica următoare, ori care ar fi numărul celor prezenți.

Inspector șef: I. Bratu.

A apărut:

Biserica Neamului și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhiepiscopale din Sibiu.

Nou!

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!“...

— Scrisori pastorale —

De Icon. Dr. Gr. Cristescu, profesor. Prețul Lei 40, plus spese de poștă 10 lei

Teologie și Sacerdoțiu

tipul clasic al păstorului ortodox și idealurile pastorale moderne, de Icon. Dr. Gr. Cristescu, profesor. Prețul Lei 30—, plus spese de poștă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhiepiscopale din Sibiu.

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoștință, că în bună înțelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eșit din firma Schieb & Kauntz. Numitul domn a preluat singur această întreprindere și o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă Hans Schieb

Aduc cu onoare la cunoștință, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eșit din firma Schieb & Kauntz, turnătorie de clopote și că de-acum voi conduce această întreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă Fritz Kauntz

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.